

ท่าเรือกวนเหล่ย : อีกหนึ่งโอกาสของการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย

ท่าเรือกวนเหล่ย เป็นท่าเรือแรกที่เข้าสู่จีนในเส้นทางโดยสารและขนส่งสินค้าในแม่น้ำโขง-ล้านช้าง เชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย ลาว เวียดนาม และจีน ตั้งอยู่ที่ตำบลกวนเหล่ย อำเภอเหมิ่งล่า (ห่างจากตัวอำเภอ 100 กม.) เขตปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา ของมณฑลยูนนาน โดยอยู่ห่างจากเมืองจิ่งหง ซึ่งเป็นเมืองเอกของเขตฯ สิบสองปันนา ทางทิศใต้ 140 กม.

ท่าเรือกวนเหล่ยเป็นด่านเดียว
ของมณฑลยูนนานที่นำเข้า
ผลิตภัณฑ์พลอยได้
สัตว์ปีกแช่แข็งจากไทยได้
และยังสามารถนำเข้าผลไม้ได้
ด้วย

ท่าเรือกวนเหล่ยห่างจาก پایหลักเขตแดนจีน-ลาว-เวียดนาม 20 กม. ห่างจากท่าเรือสบห้วยของเวียดนาม 81.9 กม. ห่างจากสามเหลี่ยมทองคำ 255 กม. ห่างจากท่าเรือเชียงแสน 263 กม. และห่างจากท่าเรือเชียงของ 318 กม.

การเดินทางจากท่าเรือกวนเหล่ยสู่ท่าเรือเชียงแสนเป็นการเดินทางเรือตามน้ำ ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 - 2 วัน ขณะที่การเดินทางเรือทวนน้ำจากท่าเรือเชียงแสนสู่ท่าเรือกวนเหล่ยใช้เวลาประมาณ 2 - 3 วัน เนื่องจาก

ช่วงเวลากลางคืนจะไม่มีการเดินทางเรือ เพราะไม่ปลอดภัยต่อเรือและสินค้า

ช่วงเวลาเหตุการณ์สำคัญ

1. วันที่ 20 เมษายน 2543 รัฐมนตรีกระทรวงคมนาคมของจีน ลาว เวียดนาม และไทย ได้ลงนามความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง พ.ศ. 2543 มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้การเดินเรือในแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง เป็นไปโดยเสรี สะดวก ปลอดภัย และมีระเบียบเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการค้าขายระหว่างกัน

2. วันที่ 2 พฤษภาคม 2543 มีการก่อสร้างและปรับปรุงท่าเทียบเรือที่ท่าเรือกวนเหล่ยให้รองรับเรือได้ทั้งช่วงฤดูน้ำหลาก น้ำระดับกลาง และน้ำแล้ง เริ่มให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2544

3. วันที่ 15 มีนาคม 2544 ผู้แทนกระทรวงคมนาคมของจีน ลาว เวียดนาม และไทย ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการดำเนินการตามความตกลงสี่ฝ่ายการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง ซึ่งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อประสานการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง

4. วันที่ 28 มีนาคม 2561 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์พลอยได้จากไก่ล็อตแรกของไทย จำนวน 14 ตู้คอนเทนเนอร์ มูลค่ากว่า 35 ล้านบาท จากท่าเรือเชียงแสน ไปยังด่านท่าเรือกวนเหล่ยซึ่งได้รับกำหนดเป็นด่านนำเข้าเฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพียงแห่งเดียวของมณฑลยูนนาน

5. วันที่ 23 มิถุนายน 2563 คณะรัฐมนตรีจีนเห็นชอบการเปิดกว้างของด่านท่าเรือกวนเหล่ย ส่งผลให้มีการก่อสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานบริเวณด่านเพื่อรองรับการเปิดกว้าง

6. วันที่ 3 สิงหาคม 2567 มีการส่งออกผลไม้ล็อตแรกของไทยจากท่าเรือเชียงแสนไปยังด่านท่าเรือกวนเหล่ยภายหลังจากได้รับกำหนดเป็นด่านนำเข้าเฉพาะสำหรับผลไม้ และเป็นด่านที่สามารถนำเข้าผลไม้เพียงแห่งเดียวที่รองรับการขนส่งทางน้ำของมณฑลยูนนาน

7. วันที่ 10 ธันวาคม 2567 ท่าเรือกวนเหล่ยผ่านการตรวจรับจากคณะกรรมการตรวจรับการเปิดกว้างของด่านท่าเรือกวนเหล่ยระดับชาติ ส่งผลให้ด่านท่าเรือกวนเหล่ยเป็นด่านที่สามารถรองรับการเดินทางเข้า-ออกของผู้โดยสารและสินค้าระหว่างประเทศได้อย่างเป็นทางการ (เดิมไม่รองรับการเดินทางเข้า-ออกของผู้โดยสารระหว่างประเทศ) โดยสามารถรองรับการเดินทางของผู้โดยสารระหว่างประเทศจำนวน 100,000 คน/ปี และการขนส่งสินค้า 150,000 ตัน/ปี

สิ่งอำนวยความสะดวกของท่าเรือกวนเหล่ย

- จุดเทียบเรือช่วงน้ำน้อย ยาว 85 ม. (ช่วงเดือนธันวาคม - พฤษภาคมของปีถัดไป)
- จุดเทียบเรือช่วงระดับน้ำกลาง ยาว 286.78 ม.
- จุดเทียบเรือช่วงน้ำมาก ยาว 208.72 ม. (ช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน)

- ถนนเข้ามายังท่าเทียบเรือ ยาว 472.5 ม.
- รองรับระวางเรือ 300 ตัน ท่าเรือรองรับสินค้าได้ 150,000 - 200,000 ตันต่อปี
- มีสถานที่ควบคุมตรวจสอบจำเพาะสำหรับผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์นำเข้า (เนื่องจากประเทศลาวและเมียนมา ยังอยู่ในรายชื่อที่ยังมีการระบาดของโรคไข้หวัดนก การนำเข้าผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกแช่แข็งของไทยในมณฑลยูนนานจึงนำเข้าที่ด่านท่าเรือกวนเหล่ย์ซึ่งเป็นการขนส่งโดยไม่ผ่านประเทศที่สามเท่านั้น)
- มีสถานที่ควบคุมตรวจสอบจำเพาะสำหรับผลไม้นำเข้า ซึ่งเปิดให้บริการเมื่อปลายเดือนกรกฎาคม 2567
- มีตลาดการค้ารองรับการค้าของชาวชายแดน เริ่มก่อสร้างเดือนพฤศจิกายน 2562 ผ่านการตรวจรับระดับมณฑล เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ซึ่งเป็นตลาดการค้าสำหรับชาวชายแดนแห่งแรกของจีนที่ใช้ในเส้นทางขนส่งทางน้ำ สินค้าส่วนใหญ่เป็นธัญพืชแห้ง ผลไม้แห้ง ผักและแตง และสินค้าเบ็ดเตล็ด รองรับรถขนส่งสินค้าวันละ 30 - 50 คัน สามารถรองรับสินค้า 500 - 800 ตัน (การค้าตลาดของชาวชายแดนอนุญาตให้ชาวชายแดนจีนที่มีบัตรชาวชายแดนในรัศมี 20 กม. จากด่านทางบกของประเทศที่มีพรมแดนติดกับจีนสามารถนำเข้าสินค้าตามรายการที่กำหนดในวงเงินไม่เกินวันละ 8,000 หยวนต่อวันต่อคน เพื่อมาจำหน่ายในตลาดการค้าของชาวชายแดนได้ โดยได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม) ในส่วนของท่าเรือกวนเหล่ย์นั้น ชาวชายแดนที่ถือบัตรชายแดนในรัศมี 20 กม. จากด่านท่าเรือกวนเหล่ย์สามารถนำเข้าสินค้าตามรายการที่กำหนดได้จากประเทศเมียนมา ลาว และไทย โดยใช้สิทธิของชาวชายแดนได้
- มีแผนสร้างเขตเศรษฐกิจท่าเรือกวนเหล่ย์ พื้นที่ 642.18 ตร.กม. โดยมีพื้นที่สำคัญเนื้อที่ 37.628 ตร.กม. ในเฟสแรกจะมีท่าเรือกวนเหล่ย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และมีแผนสร้างนิคมโลจิสติกส์ท่าเรือกวนเหล่ย์ พื้นที่ 97.5 ไร่ (ปี 2565 - 2568)
- พื้นที่บริเวณท่าเรือกวนเหล่ย์อยู่ระหว่างการพัฒนาสร้างท่าเทียบเรือเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยเป็นท่าเทียบเรือสินค้าเทกอง ระวาง 500 ตัน รองรับเรือ 3 ลำ ท่าเทียบเรือสินค้าทั่วไป ระวาง 500 ตัน รองรับเรือ 2 ลำ และท่าเทียบเรือตู้คอนเทนเนอร์ ระวาง 500 ตัน (30 ตู้ TEU) รองรับเรือ 2 ลำ ท่าเทียบเรือที่ใช้งานได้หลากหลาย ระวาง 500 ตัน รองรับเรือ 3 ลำ ท่าเทียบเรือผู้โดยสาร 2 ท่า แต่ละท่ารองรับผู้โดยสาร 400 คน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มเติม
- มีเส้นทางด่วนเชื่อมจากด่านท่าเรือกวนเหล่ย์ไปจุดขึ้นลงทางด่วนที่เหมิงหยวนเชื่อมต่อกับโครงข่ายทางด่วนคุนหมิง-โมฮาน ทำให้การเดินทางและการขนส่งสินค้าของท่าเรือกวนเหล่ย์สะดวกและรวดเร็วเพิ่มขึ้นจากเดิมใช้ระยะเวลาประมาณ 90 นาที ลดเหลือเพียงประมาณ 30 นาที คาดว่าจะเปิดใช้งานตลอดเส้นทางในเดือนเมษายน 2568

โอกาสการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยผ่านท่าเรือกวนเหล่ย์

1. ท่าเรือกวนเหล่ย์เป็นท่าเรือของจีนที่ใกล้กับประเทศไทยมากที่สุดโดยมีระยะทางจากด่านท่าเรือเชียงแสนประมาณ 265 กม. เมื่อเทียบกับการขนส่งทางบกจากด่านเชียงของไปด่านโมฮานของจีนที่มีระยะทางประมาณ 230 กม. พบว่ามีระยะทางที่ต่างกันไม่มากนัก ซึ่งจุดเด่นของด่านท่าเรือกวนเหล่ย์คือการขนส่งที่ไม่ผ่านประเทศที่สาม ทำให้สามารถลดขั้นตอนด้านพิธีการศุลกากรและค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าผ่านแดนได้ รวมถึงสามารถขนส่งสินค้าได้หลากหลายมากกว่าการขนส่งสินค้าผ่านแดนที่มีข้อจำกัดด้านการแพร่ระบาดของโรคที่มีในประเทศที่ผ่านแดนซึ่งจีนไม่อนุญาตให้นำเข้า
2. การขนส่งทางเรือสามารถขนส่งได้คราวละปริมาณมากกว่าการขนส่งทางบก หากมีการวางแผนและบริหารจัดการที่ดีก็จะสามารถขนส่งได้อย่างรวดเร็ว โดยมีต้นทุนในการขนส่งที่ต่ำกว่าการขนส่งทางบกมาก โดยผู้ประกอบการส่งออกควรมีการประชุมหารือการขนส่งทางเรือไปยังด่านท่าเรือกวนเหล่ย์กับผู้นำเข้า ผู้ให้บริการเดินเรือ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า เพื่อวางแผนในการบริหารจัดการและวางแผนแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น ทำให้การขนส่งมีความสะดวกรวดเร็ว

3. รัฐบาลมณฑลยูนนาน และรัฐบาลเขตฯ สิบสองปันนา ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจทางน้ำโดยมีท่าเรือกว๋นเหล่ย์เป็นแกนกลาง โดยในแผนพัฒนาการคมนาคมขนส่งของมณฑลยูนนานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 14 (ปี 2564 - 2568) และแผนพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ระยะกลางและระยะยาวของเขตฯ สิบสองปันนา (ปี 2564 - 2578) ได้ผลักดันให้ท่าเรือกว๋นเหล่ย์เป็นเขตนิคมโลจิสติกส์ทางน้ำของมณฑลยูนนาน สร้างคลังสินค้าทัณฑ์บน เขตดำเนินการขนส่งหลายรูปแบบ และศูนย์กระจายการขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท่าเรือและรอบบริเวณ สร้างเส้นทางด่วนเชื่อมจากท่าเรือกว๋นเหล่ย์ไปเชื่อมต่อกับเส้นทางด่วนคุนหมิง-โมฮานเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือกว๋นเหล่ย์ แสดงให้เห็นว่าจีนได้ทุ่มงบประมาณมหาศาลในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจท่าเรือกว๋นเหล่ย์ เพื่อผลักดันความร่วมมือด้านการค้าและการเดินทางของผู้คนในลุ่มน้ำแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง จึงเป็นโอกาสของไทยในการหารือกับจีนและประเทศเพื่อนบ้านเพื่อผลักดันและส่งเสริมการค้าระหว่างกัน

4. การที่ด่านท่าเรือกว๋นเหล่ย์มีตลาดการค้ารองรับการค้าของชาวชายแดน ส่งผลให้ประเทศไทยที่อยู่ในเส้นทางขนส่งทางน้ำจากไทยไปจีนได้โดยตรง ได้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวด้วย โดยชาวชายแดนบริเวณท่าเรือกว๋นเหล่ย์สามารถนำเข้าสินค้าตามรายการจากไทยได้โดยไม่ต้องชำระภาษีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการที่สนใจมาลงทุนสร้างโรงงานแปรรูปสินค้าบริเวณท่าเรือกว๋นเหล่ย์ เช่น ผลไม้อบแห้ง เพื่อลดต้นทุนในการดำเนินการผลิตได้

แหล่งข้อมูล:

1. https://www.xsbn.gov.cn/jtj/74605.news.detail.dhtml?news_id=2897381
2. https://jtyst.yn.gov.cn/html/2024/xingyexinwen_1212/3133372.html
3. http://jtyst.yn.gov.cn/html/2025/xingyexinwen_0120/3133597.html
4. <https://news.qq.com/rain/a/20241212A036ST00>
5. <https://yn.yunnan.cn/system/2025/01/14/033366158.shtml>
6. <https://baike.baidu.com>



ท่าเรือกว๋นเหล่ย์



ท่าเรือกวานเหล่ย์



บริเวณท่าเทียบเรือ



อาคารตรวจคนเข้า-ออกเมือง ด้านท่าเรือกวานเหล่ย์



สถานที่ควบคุมตรวจสอบจำเพาะผลไม้และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์